

عنوان مقاله:

خوانش صوفیانه و عارفانه غزالی از سیاست ایران شهری

محل انتشار:

دوفصلنامه تاریخ ایران، دوره 16، شماره 1 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 15

نویسنده:

شهناز حجتی نجف آبادی - گروه ایرانشناسی و تاریخ، دانشکده ایرانشناسی و علوم انسانی، دانشگاه میبد، میبد، ایران

خلاصه مقاله:

گرایش غزالی به جهان بینی و زیست صوفیانه، به ویژه پس از رخداد توبه او، بینش سیاسی اش را تحت تاثیر قرار داد. تاثیر این واقعه بر عزت‌گزینی‌های غزالی و تقویت هرچه بیشتر جهان‌نگری صوفیانه او چشمگیر بود، به نحوی که زبان ویژه‌اش، به‌عنوان یک صوفی برجسته، در تحریراتش به شکل اعم و مکاتیب سیاسی او به شکل خاص بازتاب یافت. این در واقع نوعی تجربه فکری بود که به پشتوانه تجارب زیسته غزالی در زمینه زیست صوفیانه و پرهیزکارانه، به نزدیکی و تلفیق هرچه بیشتر بینش عرفانی و اصول سیاست ایران شهری نزد او انجامید. در نتیجه، خطاب‌های او به سلاطین و ارکان قدرت و سلطنت به جانب توصیه‌های زهدگرایانه، پرهیزکارانه و معنویت‌گراتر و عاقبت‌اندیشانه‌تر معطوف شد. این پدیده بر ادبیات تفسیری او، به ویژه بر مکاتیب سیاسی اش، عمیقاً تاثیر گذاشت. فرضیه این پژوهش این است که توبه غزالی موجب تلفیق و امتزاج هرچه بیشتر دو چشم‌انداز سیاست ایران شهری و بینش عرفانی صوفیانه در آرای او شد، به گونه‌ای که او مفاهیمی همچون عدل، سلطنت، قدرت، مالیات، وزارت و غیره را در زمینه‌ای آن‌جهانی و صوفیانه تفسیر و تاویل کرد. در این پژوهش، به روش تحلیلی و بر مبنای رساله مکاتیب، تاثیر جهان بینی و زیست‌جهان غزالی بر آفرینش روایتی عرفانی صوفیانه از سیاست ایران شهری مورد تامل قرار خواهد گرفت.

کلمات کلیدی:

غزالی، سیاست، ایران شهر، جهان بینی صوفیانه، زبان عرفانی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1685316>

